

Съобщение за пресата

Люксембург, 9 септември 2020 г.

Механизъм за възстановяване и устойчивост — допълнителните ползи зависят от ефективното разпределяне на средствата за амбициозните цели на ЕС, посочват одиторите.

Механизмът за възстановяване и устойчивост ще помага на държавите членки да преодолеят икономическия шок от кризата, свързана с COVID, и да направят икономиките си по-устойчиви. В своето ново становище, публикувано днес, Европейската сметна палата (ЕСП) посочва голямото значение на националните планове за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира, че финансовата подкрепа от ЕС е насочена към постигането на общите цели на ЕС за сближаване, устойчивост и цифровизация, както и че тази подкрепа е координирана с други форми на подпомагане на национално и европейско ниво.

През май 2020 г. Европейската комисия предложи Инструмента на Европейския съюз за възстановяване (Next Generation EU) като част от широкообхватен пакет за намаляване на социално-икономическото отражение на пандемията. В рамките на Next Generation EU най-голяма роля ще има Механизмът за възстановяване и устойчивост, по който ще бъдат разпределени над 600 млрд. евро под формата на безвъзмездна помощ и заеми. Механизмът ще предлага мащабна финансова подкрепа за публични инвестиции и реформи в областта на сближаването, устойчивостта и цифровизацията. Държавите членки, които ще получат средствата, следва да изготвят национални планове за възстановяване и устойчивост в съответствие със специфичните за всяка държава препоръки, приети от Комисията в рамките на европейския семестър.

„Механизмът за възстановяване и устойчивост има основно значение за бързото мобилизиране на средствата, необходими за насърчаване на възстановяването и увеличаване на устойчивостта на националните икономики. Държавите членки ще трябва да поемат своята роля и да изготвят планове за екологичен и цифров преход, инвестиции и реформи“, заяви Ивана Малетич, членът на ЕСП, отговарящ за изготвянето на становището. „Това е възможност да покажем, че ЕС създава качество с разходваните средства. За да постигнем това, трябва да се положат усилия средствата да бъдат

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на становището, изготвено от Европейската сметна палата. Пълният текст на становището е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

разпределени за мерки, които подпомагат постигането на амбициозните цели на ЕС. По този начин потенциалът на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде реализиран във възможно най-голяма степен.“

Разходната логика на Механизма за възстановяване и устойчивост е насочена към широки реформи и инвестиционни програми, основани на постигането на етапни цели, а не към възстановяването на конкретни разходи, свързани с програми/проекти, каквато е практиката за структурните фондове на ЕС. Одиторите считат, че обвързването на Механизма с целите на ЕС — напр. социално-икономическото сближаване, Зеления пакт и цифровата трансформация — може да бъде засилено, например чрез задължителни общи показатели, които да осигурят пряка връзка между етапните и крайните количествени измерители на напредъка, определени в отделните национални планове, и съответните цели. Одиторите приветстват факта, че Механизмът за възстановяване и устойчивост се основава на съществуващи процедури, например тези в Регламента за общоприложимите разпоредби (ROP) и европейския семестър, като по този начин се насърчават полезните взаимодействия и се намалява административната тежест както на национално ниво, така и на ниво ЕС. Освен това предвиденият диалог с държавите членки позволява гъвкавост за справяне с определени ситуации. Одиторите посочват обаче, че едновременното изготвяне на национални планове за възстановяване и устойчивост, оперативни програми и национални програми за реформи може да представлява предизвикателство за държавите членки, и призовават за опростяване на процедурите. Те подчертават и необходимостта от съответни насоки и координация, за да се избегне припокриването с други източници на финансиране от ЕС.

Според одиторите е трудно да се прецени доколко е подходящ размерът на предложените финансови средства за преодоляване на последиците от криза, която все още не е приключила. Въпреки че Механизмът за възстановяване и устойчивост е въведен в отговор на средносрочните и дългосрочните последици от пандемията, предложеното разпределение на финансовото подпомагане за държавите членки до голяма степен е определено въз основа на ситуацията преди COVID. В резултат на това се очаква четири от десетте държави членки, получаващи най-висок размер безвъзмездна помощ по Механизма, да понесат по-слаб спад на БВП през 2020 г. от средния за ЕС, който се изчислява на около 7 %. Същевременно принципите на разпределяне на средствата отразяват само частично целите на Механизма за насърчаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване в ЕС чрез подобряване на устойчивостта и подпомагане на възстановяването. Над две трети от размера на безвъзмездната финансова помощ, отпускана по Механизма за възстановяване и устойчивост, са заделени за 14-те държави членки, чийто БВП през 2019 г. е бил най-малко 90 % от средния за ЕС, а само около една четвърт — за осемте държави членки, за които БВП през 2019 г. е бил под 75 % от средния за ЕС.

На последно място, одиторите подчертават, че Комисията и държавите членки следва да въведат строги и ефективни мерки срещу измамите и нередностите, които да гарантират, че финансирането от ЕС се използва за планираните цели. Бяха отбелязани също така и някои слабости в предвидените процедури за мониторинг и докладване. По отношение на процедурите за управление и одит на Механизма за възстановяване и устойчивост одиторите считат, че ролята на Европейския парламент в бюджетния процес следва да бъде изрично определена, както и одитните правомощия на ЕСП, за да се гарантира, че същите принципи на отчетност и прозрачност, които се прилагат към общия бюджет на ЕС, се прилагат и към Механизма за възстановяване и устойчивост.

Бележка към редакторите:

Съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, Европейският парламент поиска от ЕСП да изготви становище относно предложението на Комисията за създаване на Механизма за възстановяване и устойчивост. Изготвеното Становище № 6/2020 на ЕСП е публикувано на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на английски език. Останалите езикови версии ще бъдат публикувани своевременно. Становището разглежда единствено предложението на Комисията, но взема предвид и свързаното с него политическо споразумение, постигнато на заседанието на Европейския съвет от 21 юли.

Настоящото становище допълва другите становища на ЕСП, свързани с COVID-19, относно [Регламента за общоприложимите разпоредби \(POP\)](#), [REACT-EU](#) и [Фонда за справедлив преход](#). Становището се опира и на публикувания наскоро доклад относно [европейския семестьър](#), особено по отношение на специфичните препоръки по държави.

[Тук](#) можете да откриете информация за мерките, предприети от ЕСП в отговор на пандемията от COVID-19.

Лице за контакт с пресата за това становище:

Claudia Spiti — claudia.spiti@eca.europa.eu — Тел.: (+352) 4398 45547 / Моб. тел.: + (+352) 691 553547